П III 34

Примерак 16 филера

НОВА ПОШТА

"НОВА ПОШТА"
излази сваког дана ујутру, осим понедеоника и дана иза празника
Редакција и администрација:
УЈВИДЕК, ОРСАГЗАСЛО ТЕР 6/I
Телефон: 39—39. ■ Пошт фах 260
Чек. рачун код Пошт. штед. 18.254
Месечна претплата: 4.30 пенга, тромесечна: 12.40 пенга.

Год. IV. Ујвидек, субота, 17 јун 1944 Број 132

Почела је немачка одмазда са новим оружјем

Појачава се жестина борби у Нормандији

У Италији се настављају борбе

Из главног стана Вође Рајха немачка Врховна команда саопштава:

У току прошле ноћи и данас преподне бомбардовали смо јужну Енглеску и кварговe за становање Лондона са експлозивним телима нове врсте највећих димензија.

Прошли дан у Нормандији налазио се у знаку успешних контранапада наших трупа. Наши тенковски одреди ударили су клин у непријатељски мостобран источно од Орне. Источно од Комона и југоисточно од Карентина наше дивизије одбациле су непријатеља и појачале своје положаје. Непријатељски губици били су нарочито велики у борбама које су вођене у простору Карентина. У простору северно и западно од Сен Мер Еглиза вођене су жестоке борбе. Непријатељ је на томе сектору имао само малог успеха у освајању терена.

Наше ваздухопловство и у току прошле ноћи са успехом је продужило савлађивање непријатељског искрцавања испред мостобрана. Постигнути су погоци бомбама на концентрацију бродовља и на местима искрцавања. Одреди добровољаца са Истока који су убачени у борбеном простору инвазионог фронта, потпуно су успели и јуначки се борили у тешким борбама. Нарочито су се одликовале ескадре патролних бродова и миноловаца у многим оштрим поморским и ваздушним борбама ради савлађивања инвазионе флоте као и при купљењу непријатељских мина под необично тешким околностима и за време вршења минирања непријатељских пловидбених линија. Током напада британских бомбардера и авиона бацача торпеда на један немачки конвој, наше јединице за осигурање и палубна контраавионска одбрана оборила је 10 непријатељски авион. Изгубљен је један сопствени објекат.

Наши патролни бродови потопили су испред холандским обала једну велику британску брзу јединицу а једну другу тешко оштетили. У средњој Италији непријатељ је у току целога дана продужио нападе са масовним пешадиским и тенковским снагама првенствено северно и северозападно од Орвијета. Борбе још теку на два места продора.

Непријатељски авиони поново су напали испред обала западне Италије и запалили немачки болнички брод „Ерланген".

На Источном фронту ни јуче није било знатније борбене активности.

На далеком северу, на сектору Кандалакса осујећени су и поред тешких губитака поновљени совјетски продори. Јединице за осигурање ратне морнарице оштетиле су у финском заливу једну совјетску брзу јединицу која је нападала без успеха. Наши патролни бродови оборили су изнад залива Нарве пет непријатељских авиона. Совјетски бомбардерски авиони и брзе јединице без успеха су напали један немачки конвој испред Рибарског Полуострва. Непријатељске обалске батерије су учествовале у бици. Током те борбе тешко смо оштетили једну непријатељску брзу јединицу, а наши ловци уништили су 10 непријатељских авиона.

Јуче је један слабији одред северноамеричких бомбардера летео изнад северозападне Немачке и бацио разбацано бомбе на околину Хановера. У току прошле ноћи напади појединих британских авиона били су уперени на територију Рајна—Вестфал.

Немачки авиони поново су нападали циљеве у јужној Енглеској.

Извештај о јучерашњем надлетању непријатељских авиона

Немачки и мађарски ловци спречили су их у извршењу напада

Будапешта, 16 јун. — (МТИ) У преподневним часовима 16 јуна јаке формације непријатељских англосаксонских авиона у широком поретку у више праваца у таласима који су следили прелетели су ваздушни простор државе. Један део удаљио се после прелетања Дунантула у северном и северозападном правцу, а друге делове су разбили немачки и мађарски ловци убачени у борбу и спречили их у планском извршењу напада. О бомбардовању нису присиели извештаји. Мађарски и немачки ловци као и од ватре контраавионске артилерије јављају о успешном обарању бројних апарата.

Претседник владе одржао је говор делегацији свог изборног округа

Будапешта, 16 јун. (МТИ) — Као што смо у своме јучерањем броју јавили, делегација балатонфелдварског изборног округа предала је претседнику владе Стојану Демеу на свечан начин његово мандатно писмо. Ову делегацију је предводио витез гроф Телеки Бела, велики жупан жупаније Зала. Одговарајући на поздраве, претседник владе Стојан Деме упутио је говор члановима делегације, у коме је, између осталога, рекао и ово:

— Околност што је ваш округ мене, као претседника владе, једногласно изабрао за свог посланика, пружа ми снаге, да у овим критичним временима све учиним, с једне стране оно што изискују интереси земље и народа, да би смо добили рат, а са друге стране да се у позадини обезбеди ред и мир, јер то је предуслов за победоносан завршетак рата. То ће омогућити појачање производње, успешну борбу нашег хонведства и миран живот њиховим породицама код куће.

Турски министар спољних послова поднео оставку

Анкара, 16 јун. — (ДНБ). Према службеном комуникеу издатом у Анкари, турски министар спољних послова Менеменџоглу поднео је оставку. Привремено ће вршити дужност министра спољних послова претседник владе Сарџоглу.

ЕНГЛЕСКИ ПРИТИСАК НА ТУРСКУ

Берлин, 16 јун. — **(МТИ). У берлинским политичким круговима сматрају као чињеницу вредну пажње, што Енглеска сасвим изненадно жели да прелаз неколико немачких бродова кроз мореузе искористи као разлог за жесток напад на свог турског савезника.**

Изгледа да овај притисак уперен против Турске има везе са покушајима притиска вршеним на Шпанију. Енглеска на овај начин жели да отклони светско интересовање од војних догађаја у Нормандији.

НЕМАЧКА ЈЕ РЕЗЕРВИСАНА

Берлин, 16 јун. — (МТИ). У вези са демисијом турског министра спољних послова Менеменџоглуа Вилхелмштрасе ће заузети свој став тек по приспећу извештаја свога амбасадора у Турској фон Папена.

Румунски ратни извештај

Букурешт, 16 јун. (ДНБ) — Румунски ратни извештај од 15 јула гласи:

На доњем току реке Дњестра и у средњој Бесарабији било је само мало борбене активности. Наше трупе су северозападно од Јашија уз јаку помоћ ваздухопловства и артилерије, после дводневне борбе заузели један важан висински положај.

ТОЖО НАГОВЕШТАВА ОПШТИ НАПАД

Токио, 16 јун. (ДНБ) — Претседник владе Тожо, у својству министра за ратну спрему, изјавио је да је за осовинске силе настао тренутак да истовремено покрену општи напад у источној Азији и Европи. Јапански претседник владе нагласио је у својој изјави да крајња победа припада онима, у којима живи вера у самопоуздање, а који са несаломљивом одлучношћу воде борбу. Јапанска војска је поново почела своје уништавајуће нападе против Англосаксонаца.

ВОЂЕ ДРУГАРСКОГ САВЕЗА ИСТОЧНОГ ФРОНТА ПОСЕТИЛИ ПРЕТСЕДНИКА ВЛАДЕ

Будапешта, 16 јун. — Претседник владе Стојан Деме примио је у аудијенцију вођство Другарског Савеза Источног фронта, чији чланови су му учинили почасну посету. Земаљски пословођа д-р Неј Карољ упознао је претседника владе са циљевима савеза и нагласио, да савез, уз пуно поверење према влади, жели да врши родољубиву делатност, која се издиже изнад сваке партиске политике, а у служби народних интереса.

У своме одговору, претседник владе Стојан Деме говорио је са признањем о оном родољубивом држању и јединственом надпартиском духу, са којим је савез у мађарском јавном животу иступао, а што сваки прави Мађар признаје. Он је замолио савез, да и надаље остане борац јединства, који не трпи противљење, јер у данашњим судбоносним данима не може како на фронту, тако ни код куће бити цепања на партије.

После тога претседник владе се код присутних чланова вођства живо интересовао о организацији и раду ове установе.

ЕНГЛЕСКА КРСТАРИЦА ПОГОЂЕНА ТОРПЕДОМ

Берлин, 16 јун. — (ДНБ). Немачки авиони бацачи торпеда у ноћи између 14 и 15 јуна код острва Вајгх погодили су торпедом једну крстарицу типа Дидо. На ратном броду настала је јака експлозија, а затим се завио у дим, тако да се није могло даље осматрати.

Фински ратни извештај

Хелсинки, 16 јун. (ДНБ) — Фински ратни извештај од 16 јуна гласи:

На Карелиском Земљоузу западно од Вамелшуа и Кутерселке продужили смо тенковске борбе са непријатељским трупама, које су продрле према Узнкиркоу. Код Киренапе одбили смо непријатељске нападе. Најжешће борбе биле су код Сиранмекиа. Непријатељ је у четвртак после необично јаке артилериске припреме саново допремљеном дивизијом напао наше положаје уз потпомагање борбених авиона. У одбранбеним борбама активно и успешно учествовала је наша артилерија и ваздухопловство. Одбили смо непријатеља противнападом. Губици непријатеља код Сиранмекиа у току последња три дана износе најмање 5.000 мртвих. Наше трупе су у току 24 часа уништиле 25 тенкова. Са осталих фронтова нема ништа нарочито да се јави.

Непријатељски бомбардерски авиони у пратњи ловаца у четвртак пре подне напали су град Виипури. Грађанско становништво имало је губитака и настале су материјалне штете. Приликом тога напада противавионска одбрана са земље и наши ловци оборили су изнад Карелиског Земљоуза 20 непријатељских авиона.

263 ВАЗДУШНА ПОБЕДА НЕМАЧКОГ ПОТПУКОВНИКА

Берлин, 16 јун. (ДНБ) — Потпуковник Ерих Хартман, командант ескадриле једног ловачког пука, која се бори на западном фронту, својим 263 ваздушном победом сматра се као немачки ловац-авијатичар који је до сада постигао највећи резултат. Овај једва 22-годишњи потпуковник наговестио је 4 јуна, да је оборио 250-ти непријатељски апарат. Преосталих 13 апарата оборио је за следећих осам дана, и тако је постигао овај рекордни резултат. Потпуковник Хартман од 4 марта носи витешки гвоздени крст са храстовим гранчицама.

УСПЕХ РУМУНСКИХ ТРУПА

Берлин, 16 јун. — (ДНБ). У четвртак на Источном фронту није било значајне борбене активности. Румунске трупе на доњем току Дњестра одбиле су две совјетске јуришне чете и међувремено убили 150 совјетских војника и запленили много оружја. Источно од Прута и уз аутостраде осујећени у даљи непријатељски упади. На сектору Кандалакса немачке трупе одбиле су совјетске продоре потпомагане јаком артилериском ватром.

У СРБИЈИ ПОЗИВАЈУ НА ЧЕТВОРОМЕСЕЧНУ РАДНУ СЛУЖБУ

Београд, 16 јун. — (ДНБ). Командант немачких окупационих трупа у Србији издао је наредбу по којој се позивају на радну службу годишта 1919, 1920 и 1921. Рок радне службе износи 4 месеца.

ШВЕДСКА ПРЕДУЗЕЋА НА ЦРНОЈ ЛИСТИ

Амстердам, 16 јун. (ДНБ) — Као британска обавештајна служба јавља, заменик државног секретара министарства спољних послова Жорж Хал одговорио је у понедељак у Доњем дому на једно питање да је на црну листу стављено укупно 437 шведских предузећа.

Кроз ШТАМПУ

Борбе на Источном фронту

„Пешти Хирлап“ доноси следећи извештај Алфреда фон Олберга, војног сарадника Европапрес-а: „На Карелиске отсеку настављају се борбе с великом снагом. Фински одбранбени фронт бори се са ретком бравуром. Од последњих 24 часа фронт је знатно очврснуо и одбио напредно жестоке нападе. Клин који је совјетски тенковски напад на западној обали Карелиског мореуза забио, веома је узак, и већи део је сада већ затворен резом. Финска одбрана је, дакле, неоспорно очврсла. Даљи развој борби треба још сачекати. Највећа дубина продора на обалском сектору износи осам километара. Развој офензиве потпуно је сличан совјетском пробоју у 1939 години. Финске трупе су се и онда са равнице повукле у вишља подручја, где је затим њихов фронт очврснуо. На сваки начин, треба овде рачунати још на врло тешке борбе идућих дана, исход је још потпуно отворен“.

„Иначе — пише даље немачки извештач — Стаљин наставља одгађање операција на Источном фронту. Очевидно, совјетско ратно вођство тек онда хоће да покрене свој велики напад кад на западу почне велика битка, да би немачка војска на оба фронта била везана великом офензивом. С немачке стране су се и на то припремили“.

*

„Берлинер Локаланцајгер“ пише у односу на западну инвазију: „У америчкој и енглеској штампи великим су словима објавили огромну сензацију. Шта се догодило? Можда је у нормандској битци наступио одлучан обрт. Ништа од тога. Претседник Рузвелт је, прво, прекинуо са америчким обичајем да се објављују властити губици, а на последњој конференцији штампе у Белој Кући изјавио је дословно: „Инвазија ће нас стати врло много људи и врло много ратног материјала“. Шеф америчке државе није још никада дао такво признање, које је баш зато деловало као бомба. На то се америчко и енглеско јавно мњење одмах разбудило, и жалосне вести поплавиће обе државе. То пада тим теже, што се досадање ратовање обеју демократија успешно кретало тако да се пролива крв помоћних народа, а своја властита избегне. Томе је сада крај“.

*

„Мађаршаг“ доноси: На прошлој седници швајцарског парламента социјалдемократски посланици су захтевали престанак забране левичарских организација. Министар правде Штајгер је на то изјавио да је ове забране приморала потреба, а нису донесене на веселе. Оне разлоге због којих су својевремено учињене те мере, постоје и даље. Девиза комунистичке партије донесена из иностранства је насилна револуција, и у томе лежи значај забране те странке са гледишта политичке неутралности. Опасност од комунистичког обрта и даље постоји, штавише још је порасла — изјавио је Министар правде, — влада Бунда има о томе довољно сведочанстава.

„Пестер Лојд“ доноси запажања немачког ратног извештача грофа Подевила о примени најмлађих годишта обе стране инвазионог фронта. „Напад на обалском фронту између Енглеске и континента, практичка је, држи Подевил, једнак избијању непријатељстава на начин једнога новог ратног акта. То се показује баш у сукобљавању младих немачких пукова са исто тако младим трупама непријатеља. Ако се узме да најмање две дивизије које овде примењује непријатељ располажу борбеним искуствима из Африке и Италије, — ради се овде о новом, првом одмеравању снага. Нарочито непријатељске падобранске трупе састављене су из свежих, елитних формација: то су све одабрани, високи младићи од 18 до 20 година. Далеко смо од тога — пише немачки ратни извештач — да борбену вредност и лични полет овога непријатеља и ових година прецењујемо. Ипак, баш њему насупрот, наши властити млади војници су се успешно понели свуда где надмоћ непријатеља и број нису били превисоки“.

Осмо бомбардовање Ниша из ваздуха

Београд, 16 јун. — У току прошле ноћи англосаксонски бомбардери извршили су терористички напад на град Ниш. На град је пало више од 200 бомби средњег калибра. То је осми напад из ваздуха на град Ниш. Било је и жртава.

Једна друга група бомбардера извршила је напад истовремено на град Параћин. Бачене су запаљиве бомбе. Бомбардовање је проузроковало велику штету а међу становништвом било је много жртава.

РУЗВЕЛТОВА НОВА МЕЂУНАРОДНА »ОРГАНИЗАЦИЈА МИРА«

Амстердам, 16 јун. (ДНБ) — Британска обавештајна служба јавља из Вашингтона:

Рузвелт је у петак објавио становиште своје владе о његовој међународној »организацији мира«. У тој организацији биће »савет народа«, који ће се бавити спречавањем рата и ликвидирањем спорова међу народима.

Затим је Рузвелт изјавио да тој организацији треба прикључити међународни суд. Рузвелт је ту изјаву дао у присуству Хала, Стетиниуса и много високих функционера министарства спољних послова. На конференцији су учествовала многа лица која се баве израдом планова о будућој организацији мира.

Почело уништавање јеврејских духовних производа

Будапешта, 16 јун. (МТИ) — По налогу владе завршен је први део сакупљања јеврејских духовних производа. Скупљачи хартије транспортовали су у Будапешту из свију крајева државе 447 627 књига натоварене у вагоне. Ова количина износи 22 вагона. У четвртак се почело с уништавањем јеврејских књига у фабричком насељу. Прве мађарске фабрике картонских плоча, односно ове књиге ту доспевају у млин за ломљење хартије, како би се од њих створила хартија, која ће служити сврхама мађарског духовног живота. При почетку овога рада на насељу се појавио државни секретар витез Колошвари-Борча Михаљ, владин комесар за штампу, министарски саветник при претседништву владе Дулин Елек, директор-главни секретар Земаљске мађарске новинарске коморе Гашпар Јене и аташе за штампу немачког посланства Курт Брунхоф. Том приликом витез Колошвари-Борча Михаљ, државни секретар, одржао је говор присутним домаћим и страним новинарима.

— Прошло је око пола века, — почео је он свој говор — како се јеврејски интелект осилио и уздигао изнад мађарског интелекта. Оно велико просторно освајање, које су Јевреји за то време на уштрб мађарске књиге, издавања књига, и штампе постигли, имало је тешке последице на мађарски духовни живот. И баш стога, влада је после 19 марта сматрала као своју прву дужност, да из мађарског живота истреба јеврејски интелект и јеврејско слово. Прва последица овога корака било је сакупљање и уништење јеврејских књига, односно њихово прерађивање у сировине, како би ова хартија могла да се стави на расположење мађарском интелекту. Први списак, који сам издао, простирао се на 120 јеврејских писаца из Мађарске и 35 из иностранства. Овоме ће следити новије серије, јер мађарски духовни живот треба потпуно да се очисти од јеврејског слова. Сваки Мађар је дужан да јеврејску књигу, која се налази у његовом поседу, стави на расположење или скупљачима хартије или заводу за истраживање јеврејства.

На крају свога говора, витез Колошвари-Борча Михаљ потсетио је присутне на два великана мађарског духа, бискупа Прохаска Отокара и Гембеш Ђулу, који никада нису престајали да наглашују, да против јеврејског интелекта у интересу мађарске будућности треба најнемилосрдније иступати.

НОВИНАРСКА КОМОРА У СЛОВАЧКОЈ

Братислава, 16 јун. — (МТИ). Словачка народна скупштина усвојила је на седници у четвртак, законски предлог о оснивању новинарске коморе.

АМЕРИЧКИ АВИОНИ БОМБАРДОВАЛИ ЈАПАН

Токио, 16 јун. (ДНБ) — Као што се из извештаја царског главног стана види, ваздушни напад на северну Кју—Шју извршило је 20 америчких бомбардера типа »Б 24« и »Б 29«. Напад је био извршен 16 јуна у 2 часа по јапанском времену. После две године то је први напад из ваздуха на Јапан. Непријатељски авиони улетели су из правца јужне Кореје. Јапански ловци и противавионска артилерија одбили су нападаче и нанели им губитке. Као што се извештава у допунском извештају, неколико бомби палo је на железничку индустрију Јавата. Постројења, међутим, нису претрпела штете вредне помена. Лако је рањено само два радника.

Клубски дан МЕП-а

Будапешта, 16 јун. (МОТ) — У згради МЕП-а одржан је у четвртак увече клубски дан, пропраћен врло великим интересовањем. У оквиру овога дана државни секретар министарства пољопривреде Конкоњ-Теге Шандор одржао је предавање о савременим пољопривредним питањима. После 8 часова на конференцији се појавио и претседник владе Стојан Деме. Сем њега, присутни су били и министар финансија Ремењи-Шнелер Лајош, министар пољопривреде Јурчек Бела, државни секретар претседника владе Хуњовски Лајош, државни секретари Киш Ендре и витез Колошвари-Борча Михаљ и многи други из редоза партиских чланова, претставника Горњег дома и Парламента, као и законодавци Ердељске странке, под вођством грофа Телеки Беле.

Претседник владе Стојан Деме провео је дуже времена у партиским просторијама и пред члановима партије говорио о савременим политичким питањима. Претседник владе је поред тога дуже времена у срдачном тону водио разговор са законодавцима МЕП-а.

ПРЕТСТАВНИЦИ НЕМАЧКЕ НАРОДНОСНЕ ГРУПЕ КОД ПРЕТСЕДНИКА ВЛАДЕ

Будапешта, 16 јун. — Претседник владе г. Стојан Деме примио је у дужу аудијенцију народне посланике Немце г. г. Хам Франца, д-р Пинцер Едеа и д-р Тришлер Јозефа. Приликом аудијенције договорено је о више важних питања у вези са немачком народносном групом и о важним привредним питањима и о питању поступка у вези са прометом некретнина и издавању дозвола за точење пића. Аудијенција је протекла у знаку поверења. Претседник владе интересовао се о појединостима набачених питања и обећао брзо решење истих.

ВЕЛИКИ ГУБИЦИ КАНАДСКЕ ТРГОВАЧКЕ МОРНАРИЦЕ У ЉУДСТВУ

Женева, 16 јун. — (ДНБ). Јављају из Лондона:

Лист који излази у Њу Фудланду „Сеншен Телеграф Цернел" бави се канадском трговачком морнарицом и њеним губицима у људству. Ти губици су необично велики за рачун америчке трговачке морнарице, а сразмерно много већи него заједнички губици у људству свих канадских армија.

Биланс десетодневних операција у Нормандији разочарао енглеску јавност

Немци наносе велике губитке Англосаксонцима

Берлин, 16 јун. — Са инвазионог фронта Интеринф јавља следеће: Енглези су на уском сектору између Тилиа и Комона почели напад са тенковима али су их Немци и ту одбили наневши им необично тешке губитке. Насупрот томе на терену који се налази западно од овога, немачки контранапад имао је за резултат освајање значајног терена. Место Тили налази се чврсто у рукама Немаца, али се у Комону налазе још британски одреди. Северно од Каена и на целом терену скоро до Тилиа Британци се мирно понашају. Насупрот томе Американци су хтели да освоје терен од Балера у правцу Сантлоа и почели напад са тенковима који су помагале моторизоване батерије и борбени авиони. После жестоких и огорчених борби успело им је да продру на неколико места, али су Немци тако успешно отсекли места продора да намеравани покушај продора у правцу Сантлоа поново је претрпео пораз.

ПАДОБРАНЦИ ИЗА НЕМАЧКОГ ФРОНТА

Берлин, 16 јун. (ДНБ) — Са покретањем напада Американаца у правцу Сантлоа спуштени су падобранци иза немачког фронта. Напади су одбијени, а непријатељ је имао необично тешке губитке. Врши се уништење непријатељских падобранаца спуштених иза немачког фронта.

Исто тако немачка телеграфска агенција јавља да су Англосаксонци почели напад са обе стране ушћа Вире вероватно са циљем да прошире своје положаје између Есањиа и Карантена. Поједине извиђачке групе продрле су на делом преплављену територију где су их немачке јединице за осигурање присилиле на борбу.

ДЕСЕТОДНЕВНИ БИЛАНС ИНВАЗИЈЕ

Енглези и Американци почели су са инвазијом пре 10 дана. Данас код Карантина имају положаје широке свега пет километара, а код Каена свега 12 километара дубоке.

Најдубљи продор који су постигли Англосаксонци на најважнијем месту не достиже ни дужину Њујоршког Бродвеја. То је биланс борби од 10 дана.

НЕМАЧКИ БОРБЕНИ АВИОНИ ОНЕМОГУЋАВАЈУ ИСКРЦАВАЊЕ

Берлин, 16 јун. — (ДНБ). Немачки борбени авиони су у ноћи између четвртка и петка бомбама и палубним оружјем уништили непријатељске бродове за искрцавање код ушћа реке Орне и Вире. Немачки борбени авиони бацили су у ваздух својим бомбама ратни и погонски материјал и непријатељске бродове на обали.

ПРВЕ ФОТОГРАФИЈЕ О ИНВАЗИОНИМ БОРБАМА

Женева, 16 јун. (ДНБ) — Енглески листови јављају из Лондона:

Енглески листови од среде објављују прве фотографије о инвазионим борбама. На сликама се могу видети дуги делови обале који су препуни разбијених тенкова, кола са бесконачним платном, олупина чамаца за искрцавање, оштећених дизалица и разног разбијеног материјала. Цела обала је тако рећи ђубриште савезничког ратног материјала. И текстови испод слика у енглеским листовима подвлаче да су Немци уништили савезнички материјал још пре него што је био искрцан.

У БОРБИ НЕМЦИ САВЛАЂУЈУ ЕНГЛЕСКЕ ТЕНКОВЕ

Берлин, 16 јун. (Интеринф) — Интеринф јавља о инвазионим борбама следеће:

Притисак англоамеричких инвазионих трупа трајао је и у четвртак са несмањеном жестином, северозападно од Сан Лоа као и у простору између Карантена и Сан Мер Еглиза. Насупрот томе на сектору између Тилиа и Комона у четвртак у подневним часовима притисак је осетно попустило пошто је немачким тенковима успело изненадним подухватом да савладају енглеске тенкове, наневши непријатељу тешке губитке у људству и материјалу.

На тај начин је престала директна опасност која је претила западном крилу немачке одбране код Даено, пошто је немачко ратно вођство са локалним резервама затворило местимичне продоре и уништило британске јединице које су продрле.

Између ушћа Сене и града Довиља, непријатељске бродске ескадре налазе се под сталном ватром Атлантског зида. Немачке обалне батерије у петак у подне са успехом су се бориле са британским бродовима за искрцавање који су се појавили код ушћа реке Орне.

Ново немачко оружје авион без посаде

Први напад на Енглеску извршен је прошле ноћи

Берлин, 16 јун. — (ДНБ). „У ноћи између четвртка и петка нападнута је источна Енглеска и Лондон са експлозивним телима састављеним из нове врсте оружја — рекао је Зендерман, заменик шефа штампе, када су у петак у подне претставници иностране штампе тражили објашњење у вези са изјавом енглеског министра Морисона датом у Доњем дому.

Морисон је наиме, у својој изјави рекао да су Немци убацили у борбу против Енглеске авионе без посаде. Енглески министар је квалификовао напад као озбиљан, али није био вољан да саопшти ближе податке. Зендерман је затим категорички указао на то да Британци већ годинама врше ваздушни терор. Многе десетине хиљада погинулих жена и деце стоје као тужиоци против зликовачких средстава енглеског ратног вођства.

НОВО ОРУЖЈЕ КАО ОДМАЗДА ЕНГЛЕЗИМА

Берлин, 16 јун. — (МТИ). Док се на инвазионом фронту воде борбе локалног карактера и обе стране групишу снаге за велики сукоб, Немци су почели са одмаздом према Енглеској. Што се тиче новог оружја у Енглеској влада потпуна необавештеност и до сада им није успело констатовати да ли ватра артилерије има успеха против новог оружја. На надлежном немачком војном месту за сада се држе резервисано у објашњењу техничких детаља и само изјављују толико да се ради о авионима којима се управља из даљине, да се ради о потпуно новом антиинвазионом оперативном оружју.

У вези са убацивањем у борбу новог оружја заменик шефа Зендерман је констатовао да је сада настало питање одговорности. Зендерман је цитирао констатацију „Њујорк Поста" од 8 септембра 1943 године према којој неограничени ваздушни рат јесте најбољи учитељ немачком народу, а подвукао је да ће сада и Енглези имати прилике да уче. Информатор министарства спољних послова ставио је у изглед изјаву, о званичном ставу за касније, и о догађајима је изјавио да су сувише озбиљни и да неће са јевтиним речима да прејудицира догађаје који ће уследити следећих дана.

ВЕЛИКО ДЕЈСТВО НОВОГ ОРУЖЈА

Берлин, 16 јун. — **(ДНБ). У војним круговима главног града немачког Рајха у петак у подне, у вези са убацивањем у борбу новог немачког противинвазионог оружја изјавили су само толико да се ради о средству великог дејства. Немачки војни кругови квалификују ово ново средство као техничко средство.**

НОВО НЕМАЧКО ОРУЖЈЕ

Берлин, 16 јун. — (ДНБ). Са немачког надлежног места информативно се саопштава:

Званични немачки кругови до петка у 12 часова нису се још изјаснили у вези са оном изјавом енглеског министра Морисона да су Немци убацили у борбу против енглеског острва једно ново оружје. У главном граду немачког Рајха нису склони да се о том питању изјасне.

НОРВЕШКИ ТЕРОРИСТИ УБИЛИ ПОЛИЦИСКОГ МАЈОРА

Осло, 16 јун. (ДНБ) — Како одељење за штампу норвешке полиције јавља, прошлог понедељника су норвешки терористи убили једног норвешког полициског мајора.

Совјетски лист »Рат и радничка класа« о инвазији

Стокхолм, 16 јун. (Интеринф) — Лист совјетског министарства спољних послова »Рат и радничка класа« тек сада од почетка инвазије први пут се бави тактичким могућностима савезничког искрцавања на европско копно. Бољшевичка ревија констатује да садашње операције у Нормандији уопште не значе такав подухват који ће у одлучном правцу напасти Немачку. »Та операција је само један део остварења инвазионих планова, ако би инвазија уопште имала одлучну примену у овом рату. Ако инвазија исто тако као и у Италији постане само низ појединачних операција, тада би Немачка могла организовати своју одбрану са мањим бројем дивизија а Совјетска Унија, као ни раније, не би била војно растерећена. Дакле ми енергично тражимо од енглеско-америчких вођа инвазију великог стила, да она одлучно продре у правцу Немачке. Ми захтевамо подухват са одлучним циљевима и операцијама и са значајним војним снагама. Сваки други покушај ишао би само у корист Немачке.«

Вести

СУБОТА, 17 ЈУН 1944

— **Благодарење у Саборној цркви.** Поводом рођен-дана Његове Преузвишености Регента одржаће се у недељу у 7.45 благодарење у Саборној цркви.

— **Недеља у Саборној цркви.** Св. Архијерејска литургија са рукоположењем почиње у 9.30. Пева Хор Саборне цркве, диригент проф. Милутин Ружић. Достојно на улазак Архијереја — Ружића, Тон деспотин — Ружића, За облачење Архијереја — Лвова бр. 2, Многаја љета — Бортњанског, Свјати Боже — Пашћана, Херувимска песма — Биничког, Канон евхаристије — Соколова ,Достојно — Ружића, Оче наш — Ружића бр. 3, Причасно: Покајанија отверзи ми двери — Недеља (терцет: Н Мушицки, М. Илић и М. Хаднаћев), и На рјеках вавилонских — Кошовића, Завршно I Бортњанског (387).

— **Мађари који служе у немачкој војсци не губе мађарско држављанство.** Службене новине објавиле су наредбу која се односи на мађарске држављане који служе у немачкој војсци. Са наредбом измењен је законски пропис о губитку држављанства те се сада тај пропис не односи на оне мађарске држављане који у садањем Светском рату врше војну или другу дужност у Немачкој. Они мађарски држављани који су услед тога што су служили у немачкој војсци изгубили држављанство постали су поново мађарски држављани.

† **Д-р Милорад Мијатов.** У Сабадки је умро д-р Милорад Мијатов, адвокат и поседник. Он је умро на свом имању, недалеко од Сабадке, где је у последње време живео тешко болестан. Покојник је по завршеном школовању отворио адвокатску канцеларију у Сабадки, у свом родном месту и био је врло добар правник. Играо је у својој младости улогу у животу Срба у Сабадки. 1918 године био је кратко време шеф југословенске градске полиције, затим је отворио адвокатску канцеларију и пре десетак година повукао се на своје имање где је умро после дугог и тешког боловања. Његова смрт је међу његовим пријатељима и познаницима изазвала дубоко жаљење.

— **Мађарско градско позориште у Сабадки завршава рад.** Мађарско градско позориште у Сабадки завршиће свој рад у уторак Позчате мађарске филмске звезде: Мурати Лили и Васари Пири одложиле су своје гостовање, па неће глумити у Сабадки у петак, суботу и недељу, већ у понедељак и уторак. Играће у комаду: Новац не усрећује.

— **Уместо венца.** Уместо венца на одар Војислава-Бате Шијаковог Ђура Летић, трговац из Ујвидека приложио је 100 пенга болници Шарварске деце.

ОВЧИЈУ ВУНУ СОПСТВЕНИЦИМА ДРНДАМ, ПРЕДЕМ. ОВАРИ предиона вуне, Сабадка, Берчењи ул 38 (Кромпирска пијаца). 1824

Како теку инвазионе борбе на Западу

Англосаксонцима је било потребно више од три године да припреме предуслове инвазије

У штампи се данас често објављују врло интересантне поучне чланци из пера војних и техничких стручњака из којих се донекле може да расветли она спремност немачке војске којом је дочекала пре десетак дана инвазију на западу. Један такав чланак објављује сада и Донауцајтунг, из кога објављујемо најинтересантније одломке:

„Енглеска штампа већ месецима настојава да пред енглеским народом појам инвазије прикаже „симпатично". Они су при томе мање водили рачуна о чињеницама, више се играли цифрама и помињали огромне масе материјала који ће се убацити у борбе за инвазију. Тако су они покушали да претставе свој успех који је већ давно био припремљен на — папиру.

У ствари инвазија изгледа сасвим другчије. За прошла четири века Енглеска је у више махова почињала ратне операције у вези са инвазијом на разним тачкама земљине кугле. Само једанпут, међутим, Енглезима је успело да 1759 позитивно реше преузети задатак, и то у Канади. У првом Светском рату њихов инвазиони подухват предузет против Дарданела претрпео је пораз код Галипоља, а успех овога подухвата могао је лако да скрене судбину Светског рата у сасвим друга правац. У вези с инвазијом интересантно је напоменути да се у ширим слојевима енглеског народа данас често помиње сада толико актуелна енглеска народна изрека: За воду се човек не може ухватити.

Англосаксонци су се после катастрофе код Денкерка 1940 подробно позабавили „науком искрцавања на обалу". Своје практично знање они су проширили у комбинованим подухватима код Сен Назера, Булоња и Дијепа.

Сем инвазије код Дијепа која је трајала 9 часова оне друге једва су пружиле неке поуке англосаксонским војним стручњацима. Инвазија великих размера, коју су пројектовали Американци, а коју са оне стране океана радо називају „највећим подухватом у историји света", заснива се на постројавању материјала у маси, милионском бродском простору и милиона бораца. Према тим плановима, предвиђено је да ће почетни губитци инвазије износити око пола милиона људи.

Англосаксонцима је било потребно више од три године да припреме предуслове за садању инвазију. За то исто време Немци су са надчовечанском вољом и вредноћом изградили најснажнију линију утврђења свију времена, Атлантски зид. Немцима је познато да непријатељ очекује одлуку од тога да инвазија нападне немачка средишта од животне важности. Са том чињеницом је немачко ратно вођство већ раније рачунало. И баш с тога изграђен је поменути одбранбени бедем.

АТЛАНСКИ ЗИД

Бродови претстраже, бродови за полагање мина и ловци подморница осигуравају предпростор за инвазију на обалу. Пространа минска поља обезбеђују појас поред обале од непријатељских морских возила. Пристаништа су заштићена одбранбеним бродовима, минском блокадом, торпедним батеријама и топовима за одбрану обале. Обалско подручје обухвата у целој његовој дубини мрежа најмодернијих утврђења. Нарочито на угроженим местима Немци су поставили оклопне зидове и жичане препреке. Пространа минска поља осигуравају отворене терене.

Првог дана инвазије, на пример један цео пук непријатељских бораца одлетео је у ваздух. Поред тога непријатеља очекују батерски положаји. Вишеспратни бункери, оклопни торњеви, топови свију калибара, читаве лепезе митраљеза итд.

На морској обали дугој 2.100 километара на Атланском океану и обали канала уграђено је у утврђења укупно 9.300.000 кубних метара бетона и у њихове положаје постављено је око 6.000 разних топова. На сваких 10 километара на непријатеља зуре најмање 30 тешких топова. Ако непријатељу и пође за руком да на неком делу обалског појаса заузме чврсто тле и продре у одбранбени појас, то још увек не значи ништа. Јер тек тада он доспева у појас немачке паљбе потпуно је препуштен самом себи и са свију страна је заокружен. И тада се непријатељу који је продро на копно у највећој мери намеће питање снабдевања. Свако снабдевање у људству, материјалу и муницији треба обављати помоћу транспорта морским путем.

Томе на супрот, одбрана има лак посао, јер је у стању да са других сектора фронта лако и брзо одваја резерве и убацује их на угрожена места. Ако и у пркос томе непријатељу успе да продре још дубље на копну, он се налази пред унутарњим одбранбеним појасом Али све то изискује толико времена, колико је одбрани довољно да у борбу убаци и своје стратегиске резерве.

Немачке трупе састоје се из таквих бораца, који су до сада обишли сва досадашња ратишта. Они су врбовани нарочито са оних подручја Немачке, која су највише страдала од англосаксонског ваздушног терора. Њихова једина жеља да се нађу очи у очи са противником. И тек после тога почеће права борба. Све ово што се до данас дешавало само је залетање и постројавање — завршава свој чланак »Донауцајтунг«.

— **Ухваћен хотелски папов у Сабадки.** Полиција у Сабадки ухапсила је познатог хотелског лопова Деши Ернеа старог 29 година. Он је већ раније извршио крађу у хотелу „Парк", а сада је поново дошао да продужи свој рад Полиција га је предала суду. Уједно је покренула против њега поступак за интернирање.

— **У ПАЖЊУ ЗАНАТЛИЈАМА.** Управа занатлиског удружења позива све своје чланове који су овлашћени да добију туткало а који до сада исто нису преузели, да га у року од 5 дана преузму у Занатском удружењу пошто у противном случају више туткало неће добијати. Уједно се позивају сви чланови да уреде односно уплате чланарину јер иначе неће добијати упутнице за сировине. Један део кројача није се пријавио до данас ради преузимања текстилне књижице те сви такви имају безусловно исте да преузму у канцеларији удружења. Додељивање конца и текстила вршиће се у будуће у току последња три дана недеље т. ј. четвртком, петком и суботом.

БИОСКОП РАКОЦИ
ДАНАС
Од 17—19 јуна
ТРАМПА
Мађарска комедија
Борди Б., Латабар, Силаши и Киш М.

— **Поправни испити одржаће се у јулу, односно у септембру.** Министар вера и просвете наредбом је регулисао питање одржавања поправних испита у основним и средњим школама. Према наредби објављеној у Службеним новинама у броју од четвртка поправни испити зрелости и испити за поједине разреде могу се, већ према учениковој молби одржати у другој половини јула или у месецу септембру о. г. Они ученици који на поправним испитима у јулу буду добили недовољну оцену, новији поправни испит неће моћи полагати пре децембра.

— **ПОЗДРАВИ.** Обвезници радне чете поздрављају своје родитеље, рођаке, пријатеље и познанике, и то: Васин Урош, Чурог, Обрадов Бошко, Дуначеб (Табори пошта Ф 358), Шовљанска Карко, Шајкашкерић, Симин Петар, Кај, Марковић Никола, Болдогасоњфалва, Владисављев Владислав, Осијек (Табори пошта: В. 636). Цвејанов Веља, Бугарски Паја, Петерове, Шијачић Милан, Сентамаш, (Табори пошта: Д. 555). Адамовић Душан, Зомбор, Радивојевић Душан, Шајкашкерић, Ђукић Паја, Чурог, Лепојев Душан, Осијек, Збучновић Цвета, Окер, Кобиларов Мита, Окер, Шумановић Мирослав, Ујвидек (Сомбатхељ), Дукић Срета, Печујлија Иса, Товјанин Светозар, Илић Миле, Мечанин Трма, Љубовић Сава, Ђурчић Цветко, Бошњак Цветко, Стојановић Таса, Болмановић Божидар, Кујевић Јован, Дотлић Душан, Бачванин Сава, Мучибабић Трифко, Полјмац Пера, Карапч, Прерадовић Јосип, Кнежевић Живко, Кротић Милан, Савић Видоје, Николић Коста, Пелмоноштор, Дреновац Милутин, Банац Јосип, Мастановић Миљко, Стојковић Сава, Марјановић Срета, Лутобац Љубомир, Јовановић Сава, Харт Михајло, Ђосић Душан, Дарда, Поповић Тихомир, Аћимовић Пера, Оделаровић Светислав, Копкар Илија, Ковачевић Илија, Дворнић Раша, Лалић Стеван, Мијатовић Војин, Чинчурак Михаљ, Недић Јован. (Табори пошта: 747).

— **Куповање коња за војску у Сабадки.** У петак пре подне извршиће се куповање коња за мађарску војску у Сабадки, на житном тргу. Могу бити и коњи испод 155 см.

Личне Вести

— **Д-Р НИКОЛА ВУЈИЋ,** рентгенолог, Ујвидек, ординира само понедељником, уторником, четвртком и петком од 3—7. 2123

— **СМИЉАНСКИ МИЛИЦА И ШУГИН С. ДУШАН** венчаће се у недељу 18 јуна у Чурогу. 2113

БИОСКОП НЕМЗЕТИ

Од 14—20 јуна

ЈУД СИС

Наколосалнији УФА филм

Ф. Маовјан, К. Седербаум, Х. Георг, Краус, Клепфер

Набавите карте у препродаји

— **Сузбијање скупоће у Сабадки.** Иван Орловић поседник са Нађфења био је оптужен да је продао у јануару ове године 20 комада свиња без дозволе, непрописно и скупље од дозвољене цене. Због сличног деликта но у мањем обиму оптужени су и Коломан Скендеровић, Бода Темуновић и Антун Орловић. По завршеном суђењу, на коме је саслушано много сведока, суд је Ивана Орловића казнио са 1.000 пенга новчане казне и да плати 5755 пенга оштете, Калман Скендеровић осуђен је на 500 пенга и да плати заједно са Темуновићем 3.600 пенга, Темуновић је осуђен на 600 пенга, а Антун Орловић осуђен је на 200 пенга с тим да плати још и 2.125 пенга оштете заједно са братом Скендеровићем и Темуновићем Пресуда је правомоћна.

— **ПРОВАЉУЈЕ У НАПУШТЕН СТАН, »ЈЕР ЈЕ ЛУД«.** Суд у Сабадки јуче је расправљао кривичну ствар Шивеги Јаноша рибара из Зенте, старог 35 година. Он је 9 маја преподне прескочио з дану ограду пред кућом једног Јевреј.на у Зенти, који је исељен из града, провалио му је у кућу, покупио много одела и других предмета у намери да их украде. Ствари е свезао и бацио кроз ограду тих пред полицајце, који су били обавештени о провали и чекали су га пред кућом. На суду се Шивеги бранио, да је умоболан и зато је покушао да краде Судски лекар је потврдио, да је Шивеги стварно болестан и биће потребно, да се упути на посматрање у лудницу. Због тога је суђење одложено.

— **Херојска смрт финског историчара.** Како фински листови јављају на Источном фронту погинуо је херојском смрћу познати фински историчар J. O. Хануја који је био по чину пуковник.

— **ПРЕМЛАТИО И УБО СВОЈУ ЖЕНУ, КОЈА МУ ЈЕ РОДИЛА 16 ДЕЦЕ.** У Окружном суду у Сабадки одржана је интересантна расправа Тинка Палу, старом 57 год на. Оптужен је да је премлатио своју жену Катарину, која је стара 46 година и родила му је досада 16 деце од којих 7 живе Тинка је славио свој имендан у крчми и врат о се касно по подне на ручак, пијан, почео је да грди децу и жену, зашто нису пошли у шуму да секу дрва. Изродила се свађа у којој је Тинка истукао жену, затим је узео нож и сјурио је жену испод колена. После су се замирили. Суд је осудио Тинку због тешке телесне повреде на месец дана затвора условно на 3 године. Када је чуо пресуду старац сељак рече судији: добро, господине судијо, само наредите и то, да ме не туку кад пијан дођем кући.

— **Фински дипломати из Рима приспели у Берлин.** Отправник финског посланства у Риму и три чиновника приспели су у Берлин и продужиће пут преко Стокхолма у Хелсинки.

ИЗ СУДА

Незахвална кћер осуђена на три месеца затвора

Кривични сенат Окружног суда у Ујвидеку претресао је сада кривицу жене Кох Јаноша из Тисаиштванфалва. Оптужена је пре неколико година наследила кућу али је била уговором обавезана да ће се после преузимања куће о својој мајци доживотно старати. Доцније између мајке и кћери долазило је често до несугласица Млада жена имала је неки дуг на кућу који је наследила и да би овај могла да исплати она је продала неке ствари из куће. Под изговором да и неки ранији њени дугови нису исплаћени она је продала и своју кућу, преселила се на салаш а своју стару мајку напустила. Ова јадна старица, оставши без крова и без икакве потпоре поднела је пријаву против своје кћерке суду.

У току судског поступка жена Кох Јаноша порицала је да је кућу продала због тога што је хтела да се ослободи своје мајке али томе на супрот није могла да докаже у коју сврху је употребила новац који је добила за продату кућу. На основу тога суд је оптужену прогласио кривом и осудио на 3 месеца затвора као и 3 године губитка грађанских и политичких права. Пресуда је правомоћна.

#

У ОПШТИНИ ОШЈОВЕ ОБЈАВЉЕНА ЈЕ У ФЕБРУАРУ О. Г. НАРЕДБА ВЛАСТИ ПРЕМА КОЈОЈ ЈЕ ТРЕБАЛО ПРЕДАТИ ТЕГЛЕЋУ СТОКУ КОЈА ЈЕ РАНИЈЕ БИЛА ПОПИСАНА. Јован Танасин је имао коња, на кога се такође односила ова наредба. Он је, међутим, неизмерно волео свога коња и њему је тешко било да се растане са њим. Он је дошао на смелу помисао и коњу забио већи ексер у ногу, тако да је коњ услед тога рамљао. Коња који је овако рамао Танасин је одвео у општинску кућу. Комисија за преузимање коња одмах је приметила да је коњ хотимично рањен па је против Танасина поднета пријава. Танасин се пред судом бранио да је био у напитом стању кад је ово дело извршио. Кривични сенат суда осудио га је на месец дана затвора и 3 године губитка грађанских и политичких права условно на три године.

— **Пролумповао паре своје ванбрачне жене па је осуђен на 3 месеца затвора.** Калас Јанош стар 39 године, болничар, био је намештен у гр болници у Сабадки. Био је изврстан радник и добар ванбрачни муж своје „жене“, супруге Иштвана Жупанчића, док она није отпутовала на дан два. Када је пошла, бели удовац је приредио тродневну пијанку и потрошио не само своје новце, већ и своје ванбрачне жене, која га је после свог повратка пријавила. Суд у Сабадки казнио је Каласа са 3 месеца затвора пуномоћно.

— **Будапештански Јевреји треба за пет дана да се сместе у својим новим становима.** Сходно владиној наредби, градоначелничко звање Будапеште предузело је све мере, за исељавање Јевреја из главног града у за њих нове одређене станове, који ће бити одвојени од станова њихових суграђана У ту сврху градска управа је одредила 2.681 кућу Јевејима за становање. Смештање Јевреја у новим становима треба да се обави у року од 5 дана.

— **Важна наредба у Сабадки за све, који нису клали свиње.** Градско начелство издало је јуче важно наређење у коме је позвало све становнике, који су неопскрбљени у погледу масти т. ј. који нису клали свиње, да неизоставно поднесу градској апровизацији пријаву у којој траже да им се и у будуће даје карта за маст. Пријаву треба преузети у апровизацији, у надлежном кругу, па тачно испуњену вратити. Ко не поднесе благовремено пријаву, неће добити карту за маст Наредба се односи и на Јевреје.

— **Покушај самоубиства у Ујвидеку.** 19-тогодишња надничарка Линценмајер Паула рођена у Шопрону, а завичајна у Ујвидеку бацила се у четвртак на ноћ у канал у Ујвидеку. Њен покушај самоубиства је благовремено примећен и она је спасена.

— **Покрала свог љубавника, јер јој није купио чарапе.** Суд у Топољи осудио је на 3 недеље затвора Ану Божо из Аде, стару 20 година. Она је покрала свога љубавника, који је био намештен на истом салашу где и она код Кајбнер Петера у Сегхеђу. У своју одбрану девојка је навела, да је покрала свога момка због тока што није одржао своје обећање, тојест што јој није купио чарапе.

— **Осуђен хиромант и графолог у Сабадки, јер је „прорицао“ будућност.** Један детектив пријавио је недавно Бену Вернера, званог „Професора Везува“ графолога и хироманта, физиономисту и психографолога, јер је „прорицао будућност“. Он је дотичном детективу рекао „шта га чека у животу“. Због тога је доспео на оптуженичку клупу. „Професор Везув“ је признао, да је људима, који су га молили, рекао и то шта их чека у животу, примао је и хонорар за то, што су му сами понудили. Суд га је осудио због прорицања будућности на 100 пенга казне или 10 дана затвора условно на годину дана ,јер „постоји нада да ће графолог остати само при свом занату и неће прорицати будућност“.

— **Артисткиња у Сабадки убила се због несрећне љубави.** Супруга Фоз Јожефа, по уметничком имену Лазар Лидија, артисткиња, бивша плесачица, која се у последње време запослила као музиканткиња, и радила у цезоркестру „Абације“ на Палићу, отровала се са неосалварзаном. После великих мука она је умрла. Самоубиство је извршила због несрећне љубави.

— **Велики пожари у Сабадки.** У среду после подне букнуо је пожар у Ракоци улици 69. Ватра се пренела и на суседне зграде те су све три куће изгореле. Куће су биле власништво Кезеш Петера управитеља школе, Грге Кујунџића и Ивана Мерковића. Штета је велика.

КУПУЈТЕ СВАКЕ СУБОТЕ »СРПСКО-КОЛОЈЕР

Саопштење Апровизационог звања

ИЗДАВАЊЕ МЕСА

Градско апровизационо звање саопштава да ће се данас у Ујвидеку издавати 20 дека меса, и то 12 дека говеђег и 8 дека свињског меса по особи.

#

Деоба јеврејског дрвета стављеног под забрану,

Апровизационо звање обавештава грађанство да ће продужити деобу огревног дрвета јеврејског власништва које је стављено под забрану на дрвари Хевер Иштвана (Заслош ул.) 17 јуна о. г. у 7 часова ујутро.

Дрво могу добити искључиво ратни инвалиди, ратне удовице и ратна сирочад као и породице лица која се налазе као војници на фронту. Сва лица која траже огревно дрво нека понесу са собом исправе са којима могу доказати да су овлашћени да добију огревно дрво.

#

— **УПИС У МАШИНСКО ОДЕЉЕЊЕ ЗАНАТСКЕ ШКОЛЕ У УЈВИДЕКУ.** Управа овдашње Средње занатске школе обавештава да се рок за упис у прво машинско одељење средње занатске школе завршава 17 јуна за лица која су завршила 8 разреда основних школа. Рок за упис ђацима која су завршила 4 разреда гимназије или грађанске школе истиче 26, 27 и 28 јуна као и 17, 18 и 19 августа о. г. Лекарски преглед биће извршен 28 августа. Испит способности одржаће се 29, 30 и 31 августа. Упис ће се вршити 2 септембра. Пријаве се примају само лично у пратњи родитеља или старалаца. Поближе информације даје управа школе у Ујвидеку, Ракоци улица 75 сваког дана пре подне од 9 до 12 часова.

— **Борба с револвером и ножем.** У градску болницу у Сабадки допремљени су тешко озлеђени Варга Антал, стар 41 годину и Сегеди Габор из Мађар улице 24. Сегеди је у свађи ударио Варгу ножем, који је извадио револвер и испалио хитац на Сегедиа. Озледе су код обојице опасне по живот.

— **ИЗГУБЉЕН НОВЧАНИК С ДОКУМЕНТИМА.** У јутарњем воду код Чоноплје 13 јуна заборављен је женски новчаник са 60 пенга и исправама за рад. Моли се поштени налазач да новчаник и исправе врати, а новац задржи себи као награду. Новчаник треба предати на адресу: Зомбор, Шваајдер Јожеф улица бр. 18.

НАШ СЕЉАК У ПРИЧАМА

ДЕДА ЂУКА КАО БИРТАШ

Као млад човек, Ђука је био кочијаш — парадош — у манастиру. Тада је манастир имао добре коње, нарочито пастухе. Уживао је Ђука кад тера по четири у каруца, и старао се да их што боље храни и тимари. Једног дана, када су коњи били одморни, разигра се један ждребац па удари Ђуку копитом по устима. Свог крваног, са разбијеном вилицом и без предњих зуба, унеше Ђуку у стан. Прошло је доста времена док се није опоравио, али онда и на служби захвали.

У Шанцу се најлакше живело од рибарења, и Ђука оде у рибаре. Дуго година је рибарио, али је научио и да пије. Имајући у старијим годинама нешто уштеђевине, а стекавши велики број пријатеља међу рибарима, Ђука реши да оде у бирташе. Он и жена сами, узму у најам неки бирцуз, али је зло било што обоје беху неписмени. Но тада се и тако могло. Највише су се задуживали баш рибари и Ђука их је морао прибележавати, али како ће, кад није писмен? Досети се те је своје дужнике „иртао“ кредом по црној дасци. Велике ждрере су били, а и најчешћи дужници, познати рибари: Пера, звани „Рода“, Мирко — зец, Пенка — курјак, Пера — Свиленгаћо који беше и хром, Коста — сапуџија — слеп на једно око. Тада се већином пила ракија и Ђука би, начртавши роду, зеца, курјака, човека са једном краћом ногом, човека са једним оком, распознавао своје дужнике, а под цртеж би бележио потезима дуг, једна „штрикла“ један ватљик. Тако је он водио „тефтер“ својих дужника.

Ђукин неки рођак имао бистрог сина од десет година, а који је волео да чита. И баш када је дуговање у „тефтеру“ било највеће, мали гост пошавши се једаред сам у бирцузу погледа таблу са сликама и разним цртама, те помисли, да му деда Ђука воле али не уме да чита, па намисли да га исправи. Попне се на столицу па непотпуне слике цртицама попуни а сувишне потезове избрише. Роди доби обе ноге и прсте, зец све четири ноге, курјак такође. Свиленгаћи продужи другу ногу и нацрта прсте као да је бос, а Кости друго око и ноге, — и тако све слике поправи. Дође Ђука а рођаче му се потвали што је урадио. Кад Ђука виде да нема рачуна, умало га „шлог“ не удари. Знао је да му гости немају појма колико су дужни, па ако дознају да-ни он сад не зна, неће платити ништа. Ма да је крио, ствар се ипак сазнала, и сиромах Ђука једва је убрао половицу дуга. Увидевши и сам да је рибарство боље за неписменог човека, откаже бирцуз и врати се халасини, али друговима превару, као и унуку „уметност“, никада није могао да опрости . . .

КОЈИ ШАЉУ ОГЛАСЕ

а »НОВУ ПОШТУ« писмом, а таксу за огласе шаљу у поштанским марама, умољавају се да шаљу марке у највишој вредности до 30 динара. Огласно одељење »Нове Поште«.

НАУКА И ЖИВОТ

Како да се владамо у данима жеге

Савети и упутства

У данима жеге, брзо и на сасвим једноставан начин можемо расхладити цело тело ако руке до лаката ставимо у умиваоник или шавољ са хладном водом. Свакако настојмо да нам руке леже у води водоравно. Изненадићемо се како ћемо брзо, а сасвим једноставним начином, осетити пријатно расхлађење.

У собама ћемо најбоље одржати хладовину ако их, одмах после јутарњег спремања, замрачимо — затворимо шалукатре, одн. шпалете. Кад сунце зађе, отворимо прозоре и, ако је могуће, спроведимо, на који минут, промају. Преконоћ оставимо прозоре отворене. Расхлађење ваздуха можемо постићи и на тај начин што ћемо у собу поставити по који чабрић или лавор хладне воде, коју чешће мењамо.

У исхрани избегавајмо масна јела, јаке зачине, и једимо више поврћа, салате, воћа, лака теста. За напитак препоручују се: млеко, које пијемо помало, затим воћни сокови, лимунада (за ову има и добрих заменских прашкова). Нагло се и много напити хладне воде не води до жељеног расхлађења, боље је воду пијуцкати у мањим количинама. Алкохолна пића нису уопште подесна, пошто загревају организам, те се постизава обратно од оног што се жели. За гашење жеђи препоручују се и чајеви, не претерано ослађени.

Данашње модерно женско одевање одговара прописима летње хигијене, — док мушко „господско“ одевање, какво сусрећемо лети првенствено по градовима, није нимало подесно. Мушкарци се, додуше, испомажу меким огрлицама, али још увек је доста у моди кравата. Кошуље са кратким рукавима виђају се у много мањој мери него што би то било за препоруку. Такође је завођење кратких панталона код одраслих мушкараца тек у зачетку, иако би тај обичај требало неминовно завести, чиме би се знатно олакшало мушкарцима подношење жеге.

Вечери употребимо у топле дане што више у борављењу у природи, у зеленилу ,или бар у дворишту — ако нема баште. Купање је, разуме се, за препоруку, али је такмичење „ко ће већма да поцрни“ прилично неуместан обичај. Претерано, а нарочито нагло и дуготрајно сунчање, — без потребних постепених привикавања — може да организму озбиљно нашкоди.

Мува као извор заразе

Бацили су лишени способности да мењају своје место, али им зато сама природа долази у помоћ. Поред воде и ветра (када напр. осушени туберкулозни бацил у прашини у стању је да пређе велике раздаљине), важну улогу у ширењу заразе играју и инсекти, а међу њима у првом реду наша домаћа мува. Навешћемо један пример.

Пре неколико деценија, за време епидемије колере, која је беснела на Малти; болест је почела да се шири међу посадом енглеског ратног брода »Суперб«, који је био усидрен у близини острва. Треба напоменути да посада брода није имала никаквог додира са спољним светом. После извесног времена брод је отиловио на пучину. Муве, које су дотле биле у великом броју на броду, почеле су нестајати а упоредо с тим, настало је слабљење и епидемије. За сво време боравка на отвореном мору, међу посадом није забележен ниједан случај обољења.

Поставља се питање: шта бива са заразним бацилима у цревном каналу муве? Научењаци Штилман и Хаусхалтер доказали су да у цревном каналу муве, које се налазе у соби туберкулозног болесника, има Кохових бацила. Ради сигурности експеримента, здраве муве су биле пуштене на испљувак туберкулозног болесника и после су их сместили испод стакленог поклопца. Сутрадан у измету ових мува већ је било живих туберкулозних бацила. Ови бацили и по изласку из цревног канала муве, задржавају способност заразе.

Д-р Фикер је огледима утврдио да муве, које су јеле намирнице, заражене са бактеријама трбушног тифуса, још и после 23 дана садрже измет, који може заразити околину.

Мува је необично штетна. Међутим, већина је посматра саме као једног досадног инсекта. Да би уверили читаоце да је мува веома опасна са здравственог гледишта, споменућемо посматрање д-р Јерсина, који је пронашао бацил куге.

За време епидемије куге у Хонконгу, пре 40 година, Јерсин је приметио на лешевима умрлих од куге, много мува. Истраживањем њихове цревне садржине, он је установио да је пуна кужних бактерија, које су потпуно задржале своју вирулентност.

ТАЈНЕ МОРСКИХ ДУБИНА

Испитивач морских дубина Беб спустио се, недавно, код Бермудских острва, у металној кугли, у море, у дубину од 260 метара, — што је највећа дубина до које је досад њурац заронио. Он се задржао у тој дубини гуних 17 минута, и снимио, кроз прозор своје кугле, преко 80 разних врста риба и животиња морских које су испред њега пролазиле. Видео је — прича — и такве рибе чија спољашност је слична унакаженом људском лицу. У дубини од око 200 метара спазио је највише риба које су имале боју црвену као крв. Нешто ниже, видео је рибе грабљивице, које су непрекидно једна на другу насртале и клале се. По Беб-у, у дубини од 250 метара је, у мору, бујан живот.

ХУМОР

ТО СЕ ЗОВЕ БИТИ ПРАКТИЧАН

РАТНА КУХИЊА

КРАПФНИЦЕ ОД ГРИСА

Скува се грис у млеку на тврђе. Изручи се на једну овлажену даску, изравна унаоколо да буде са прста дебело. Ваде се и формирају крапфне, ваљају у брашно, јаје и брезлу те се брзо пеку на врелој масти. Уз то се сервира шодо од јаја, или свако добије на тањирић свој део а около се налива шодо у који се улије мало рума. У млеко за кување гриса се одмах ставља и шећера.

Шодо: 3—4 жуманца се мешају са 2 кашике шећера, и дода 1 кашика брашна. Налива се са 1/2 литре млека и лупа на отвореној ватри док не почне маса да ври. Ако се покаже превише густ доли се још мало млека или рума. Додаје се још мало Ванца ванилије шећера. Омиљено дечје јело.

#

ТЕСТО СА ВОЋЕМ

10 дкг. бутера добро умутити, једно цело јаје, једно жуманце и 10 дкг. шећера се једно по једно увек мутећи додаје, напослетку 10 дкг. брашна. На подмазану тепсију се рашири тесто а по њему послаже разно воће, како долази. Посипа се са мало кристал шећера и пече 1/2 сата опрезно у рерни. После се покрије горе папиром да се воће не исуши.

#

КОХ ОД КРАВЉЕГ СИРА

10 дкг. бутера, 5—6 жуманаца и 10 дкг. шећера се добро умуте. После се додаје 10 дкг. самлевених бадема, 15 дкг. топфена, мало крушног грожђа (мирнодолска мера 10 дкг.) и снег од 3 беланцета. У намазаној форми се пече.

Ако се хоће кувати у пари за пудинг, онда се узима мање пене т. ј. колико жуманаца, са два мање пене.

#

ПИТА ОД ТРЕШАЊА ИЛИ РИБИЗЛИ

У малој тепсији печена за већу двострука маса. 10 дкг. бутера, 10 дкг. брашна, 10 дкг. шећера, 10 дкг. самлевених бадема и два жуманцета. У подмазаној тепсији пећи, горњи део покрити са папиром да остане мекана површина. Када се смлачи тесто у тепсији, онда се маже по њему смеса од 5 беланаца снег у која је умешано по укусу шећер и 0.25 кг. на пола цепане трешње, или целе рибизле. Дода се пени још ванили шећера од Ванце 1—2 пакетића. Још једном се меће у рору да се пена стисне.

РОМАН „НОВЕ ПОШТЕ"

ТАЛАС ВРУЋИНЕ

Оноре Морлен

Жега је била неиздржљива. Одета је после непроспаване ноћи, смртно уморна, са до крајности раздраженим живцима напустила постељу. Чак је ни хладна вода из туша није могла да освежи. Она је са крајњим очајањем помишљала да је направила велику лудост, када је напустила Париз и онај чаробни свет, филмско царство, у коме се толико добро осећала а то је била њена омиљена средина. Тек што се налазила на почетку сјајне каријере, са сигурним изгледима да постане популарна филмска звезда, она је изненадно решила да напусти Париз и царство филма и с Албером пође у забачени крај Бретање. Шест месеци је било довољно да се у њеном срцу понизо појави несавладива носталгија и жеља за узбудљивим животом филмског света. У добро скројеном смокингу Албер је својом мушком лепотом учинио снажан утисак на Одету и она се на први поглед заљубила у њега. Али, сада, када га је виђала у презнојеној вуненој кошуљи, блатњавим чизмама и када се враћао уморан са посла, који је почињао рано у зору, а завршавао се касно у ноћ, њој је било јасно да је њена љубав на први поглед била само варљива илузија. Она се сувише занела поезијом ове романтичне љубави. Овај Албер сада ни по чему не личи на онога господина, са којим се упознала у Паризу, који је имао елегантну и привлачну спољашност.

Тога дана у подне они су ћутећи седели за трпезом. Одета је једва узела који залогај. И на крају, намрштивши се, рекла је:

— Албере, ја ово више не могу да издржим. Овдашње прилике ће ме потпуно сатрти. Да одемо некуда... Да проживимо месец дана негде међу људима, а не у овој пустињи... То би и теби добро чинило.

— Али, како замишљаш, анђеле мој, да баш сада напустим посао. Ти знаш да ме већ дуго времена прате страшни малери: суша, зараза међу стоком и друге невоље.

Он је устао, пришао Одети и нежно је помиловао по њеној чудесно лепој плавој коси, рекавши:

— Имај разумевања, драга моја. Ова земља је наше све... Ту сам одрастао, ја сам овој груди великом љубављу привржен, исто тако као дете мајци.

Одета је хтела нешто јетко да му одговори, али је била толико изнурена од жеге, да из лености није могла ни уста да отвори. Само је устала невољно од стола и уморно се одвукла до своје собе. Као опијена, бацила се на отоман и заспала. Сунце се већ налазило на западном хоризонту, када је њена стара Црнкиња собарица пробудила и предала јој посетницу. Погледала је посетницу и срце јој је одједном почело снажно да куца: Њен веран кавалијер из Париза, лепи филмски глумац и увек елегантан мушкарац Жорж Парен, дошао је да је посети. Парен је био она, који ју је у своје време извлачио из реда статиста. А са њим је одиграла и прву страсну љубавну сцену, са којом је код биоскопске публике постигла свој први успех.

Она се брзо дотерала, обукла и пожурила на терасу, где ју је Парен очекивао. Да је присуство црнокоже собарице није сметало, она би се овом симпатичном мушкарцу бацила око врата. Села је поред Парена на малу клупу и није просто могла да престане да говори све док га није до танчина испитала о животу, који је текао у француској филмској метрополи после њеног одласка у паланку. Њу је све интересовало, а Парен је својим сјајним хумором умео све тако лепо и духовито да јој исприча.

Он је узгред упитао:

— Изгледа ми да нисси баш толико срећна у овој средини...

Одета није хтела да одговори на ово питање и растужила се, замишљено слушајући Паренове речи, који је наговарао да се врати у Париз. Најзад се ипак прибрала и одлучно рекла:

— Жорже, заиста је лепо од тебе што си ме посетио. Али Албера не могу да оставим на цедилу! Он је тако добар и нежан, па и вредан, да не бих имала срца да то учиним. Заборавимо, дакле, да смо о томе разговарали.

У међувремену се Албер вратио кући са посла. Он је некако хладно поздравио госта и за време вечере разговор се водио усиљено, више учтиво него у топлом тону. Највише се говорило о страшној и пакленој жези, а узгред су се поменуле и неке епизоде из филмског живота у Паризу... Ваздух је одједанпут постао неиздржљиво врео, снажан ветар почео је да дува, а талас врућине спуштао се као велики терет на плућа и мозак. У даљини су муње севале. Одета је прешла прозору, нагло се кроз њега као да је од ветра тражила освежење. Али због јаког и врелог ветра морала је прозор да затвори. Она је рекла:

— Надам се да ће овај ветар ипак донети буру.

— Није вероватно, јер само у даљини се показују муње, врло далеко и верујем да бура неће доспети до нас, — приметио је Албер.

Мало доцније Албер се изговорио да има још мало посла у газдинству и они су остали на само. Тада је Одета изненадно скочила са столице и рекла:

— Жорже, ја сам размислила о твојој понуди. Заиста, овде је за мене паклени живот. Још ноћас ћу поћи са тобом, развешћу се с Албером и постаћу ти жена.

Брзо су се договорили о појединостима бекства. Жорж ће се опростити са домаћином, али у 10 часова увече, када се Албер буде још налазио на имању, вратиће се својим аутом и чекаће је на оближњој раскрсници. Он ће јој са рефлектором дати три брза светлосна знака. На то ће Одета дотрчати до њега и они ће заједно одјурити аутом.

Тако је и било. Одета је у мали кофер спаковала најпотребније ствари и са прозора нестрпљиво очекивала светлосне знаке. Али још пре тога, неко је од позади дотакао руком по рамену. Осврнула се и видела да пред њом стоји Албер са тужним забринутим лицем. Он је рекао:

— Одета, увиђам да сам много погрешио кад сам те овамо довео. Ја сам овде рођен, овде је мој елемент живота, који за тебе значи пакао. Видим да ту не можеш више да издржиш... А разумем и ово! — додао је са дубоком жалошћу и показао прстом на кофер на столици.

У том тренутку у даљини су заблештала три светлосна знака из рефлектора аута. То је приметио и Албер и рекао мирним гласом:

— Видим, Одета, тебе чекају.

Одета је с осмехом дохватила Алберову руку и изјавила:

— Ах, то се само у даљини показују муње, врло далеко и верујем да бура неће доспети до нас...

Изненадно је заћутала, снажно загрлила Албера и узвикнула:

— Албере, остаћу са тобом, волим те, не могу да те напустим!

УКРШТЕНЕ РЕЧИ

БРОЈ 128.

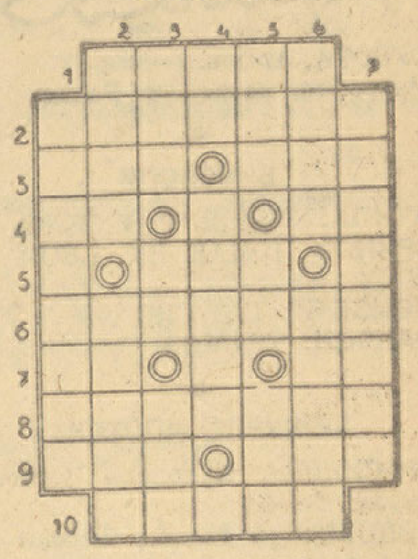

ВОДОРАВНО. 1) Престоница света. 2) Француски књижевник. 3) Позајмљује — аждаје. 4) Показна заменица — сугласник — спортски прваК. 5) Вокал — варош у Француској — сугласник. 6) Острво у Јадранском мору. 7) Он (немачки) — сугласник — место у Малој Азији где је Александар Велики победио Дарија. 8) Нађена ствар (у падежу). 9) Коњској опреми — француски дневник. 10) Потребан је после рада.

УСПРАВНО: 1) Острво у Егејском Мору. 2) Став — пљачкамо. 3) Отац (мађарски) — иницијали нашег познатог музичара — умоболан. 4) Египатско божанство — планина у Мађарској — сугласник. 5) Крштено име нашег композитора — свеза — један број. 6) Жупанија у Мађарској — заменик епископа. 7) Несношљив.

РЕШЕЊЕ УКРШТЕНИХ РЕЧИ БРОЈ 127.

ВОДОРАВНО: 1) Кот — Тома. 2) А — Емден — т. 3) Шербур — са. 4) Арман — мар. 5) Кис — сем. 6) Ен — мором. 7) Ал — балкан. 8) Л — етну — и 9) Авас — арам.

УСПРАВНО: 1) Каша — сала. 2) Ј — Еркел — в. 3) Термин — Ма. 4) Амбас — бес. 5) Дун — мат. 6) Тер — силна. 7) Он — меркур. 8) М — амоа — а. 9) Атар — мним.

У ОБЕЧЕЊУ
огласе за „НОВУ ПОШТУ"
прима наш главни заступник
уд. Владе Радосављевића
књижара и папирница

РОМАН „НОВЕ ПОШТЕ" 42

Детектив Пирмас на делу

Пјер Тонвил

— Запао сам у згодно друштво! Од куд ти уопште познајеш тога клијана?

Елиза се за тренутак збуни.

— Мој отац му је једанпут помогао.

Пајо прсне у грохотан смех. — Дивно. Човек коме је старе Робен некад помогао. Тај би се младић богами могао у Паризу показивати за морал. За ту помоћ он тако захваљује да зета свога доброчинитеља притеже да све пупа! Тврди како су његови људи испребијани на мртво име и да сада од њега траже отштету. Каже, да је било зло и наопако, па није могао ни сам себи објаснити како је до тога дошло. На сваки начин тај проклети Ноел је свога пута умакао па морам и даље са њиме рачунати. Где год ти умешаш своје прсте, — заврши он замишљено, — ту трава више не расте.

Елиза, свесна своје кривице сва се скупила и била је спремна да прими још неколико „љубазности". Али слуга који је изненада ушао у собу ослободи је непријатног положаја. У кући Пајоа после Бурже-ове смрти биле су навикнуте на посете разних страних људи јер није било новина које не би послале по једног, више или мање радозналог, репортера да подробно испита бившег сапутника људи који су погинули на тако тајанствен начин. Али Пајо је ствар удесио згодно и природно као што је и намеравао. Он или није био код куће, или је био болестан, или некако другачије спречен да прима те посетиоце па је препуштао својој жени да с њима излази на крај. А Елиза не само што се сјајно извлачила својим изванредним држањем него јој се ствар временом почела и свиђати. Од како је један лист донео извештај о једном разговору између сарадника и „симпатичне и љубазне мадам Пајо", и од како су је једне друге новине називале „дивном и духовитом женом, с којом је уживање разговарати", госпођа Пајо је управо уживала у таквим посетама и врло се жалостила када би јој Пајо забрањивао да прими каквог посетиоца. Он сада није на то мислио него је само летимично бацио поглед на посетилицу и са досадом јој добацио:

— Сигурно је опет један од оне врсте, — рекао је дигавши се. — То је нешто за тебе. Али измисли већ једанпут неки друга разговор! Непријатно ми је да непрестано читам како лежим у кревету и како нисам код куће. Напрегни мало своју памет, и сети се нечег згодног.

Елиза га је немарно слушала јер је била веома заузета пудеришући се и тек када се њен Кики наместио на крилу дала је са достојанственом кретњом знак да уведу посетиоца. Господин са седом косом није изгледао као већина младих људи на које је била навикнута па се стога мало збунила.

— Господин Пајо је заузет једним научним радом, — почео она муцати али са врло важним лицем. — Заузет је са једном врло важном ствари а веома му је жао што не може да вас прими.

Већ је била потпуно ослобођена своје забуне те је говорила тако спретно и брзо да је Пирмас, заинтересован, подигао обрве.

— Али због тога нипошто нећу да вам време узалуд пропадне. Сигурно ваш лист жели извесне информације о афричкој експедицији, па вам ја у томе могу помоћи. Господин Пајо и ја смо небројено много пута заједнички преживели те дане по његовим белешкама и сећању, па тако и ја све знам. Треба само да питате.

Госпођа Елиза је дубоко одахнула и наслонила се удобније у наслоњачу, јер је била врло поносна на своје последње речи.

— Врло љубазно од вас, — рече седи господин учтиво. — Али морам да нагласим да се не ради о новинама, већ...

Госпођа Пајо није хтела да се узбуђује због таквих ситница.

(Наставиће се)

Данас

СУБОТА, 17 јун.
Митрофан, патријарх Рајнер.

*

БИОСКОПИ

АТИЛА: КОНЦЕРТ ВЕСЕЉА
ЗРИЊИ: МОМАК НА СВОМ МЕСТУ
НЕМЗЕТИ: ЈУД СИС
РАКОЦИ: ТРАМПА

*

ДЕЖУРНЕ АПОТЕКЕ

ГРОСИНГЕР, Мусолини улица 30, телефон: 27—40.

ПОПОВИЋ, II Ракоци Ференц улица 124, телефон: 33—74.

*

РОЂЕНИ, ВЕНЧАНИ, УМРЛИ:

Рођено: 2 мушка и 1 женско дете.

Венчања: није било.

Умрла: Катица Ковачевић рођ. Баки, 63 године.

#

— ЦЕНЕ НА ЗЕЛЕНОЈ ПИЈАЦИ. Извештај са тржишта воћа и поврћа фирме НИКОЛА РУЖИЋ, трговина јужног и домаћег воћа и поврћа на велико, стовариште Бечеј ул. 13., заступник: ДАМЈАН ЈЕГДИЋ, Доситејева улица број 10, телефон 28—96, на дан 15 јуна 1944 године. Воће: јагоде 1.50—3 п. кг.; трешње 1.20—2.50 п. кг.; вишње 1.20—2 п. кг.; огроз 0.80—1 п. кг.; крушке 2—3 п. кг. — Поврће: зелени пасуљ 3—3.50 п. кг.; грашак 40—60 ф. кг.; краставци 3—4 п. кг.; бундева 1—1.20 п. кг.; кељ 1—1.60 п. кг.; карфиол 1—1.80 п. кг.; купус 1—1.20 п. комад, зелен 30—60 ф. пушла, келераба 20—30 ф. пушла, жута ротква 20—30 ф. пушла; салата 10—15 ф. комад. Промет мали. Воће има добру продају. Грашак купују творнице за конзервирање.

#

Одлазак и долазак возова

ПОЛАЗАК ВОЗОВА ИЗ УЈВИДЕКА:

Према Ујвербасу—Сабадки у правцу Будапеште: брзи 0.15, особни 4.20, Арпад 15.20, особни 20.25.

Према Сабадки—Баји—Ујдомбовару: особни 4.20, Арпад 15.20.

Према Сеплигету—Зомбору: особни 2.00, 13.25 (преко Куле), 18.04.

Према Ујвербасу—Зомбору: особни 4.20.

Према Сеплигету—Ујпаланка—Гомбошу: особни 13.25.

Према Обече—Зента—Сегеду: особни 5.05, 17.27.

Према Ујвербас—Сентамаш—Обечеју: особни 4.20, 15.25, 13.25 (преко Сеплигета).

Према Тителу: особни 6.12, 20.12.

Према Петроварадину — Београду (и Софије): брзи 5.36.

Према Београду (преко Сегеда): особни 5.05.

ДОЛАЗАК ВОЗОВА У УЈВИДЕК:

Из Будапеште—Сабадке—Ујвербаса: брзи 4.15, Арпад 10.55, особни 17.42, брзи 23.00.

Из Ујдомбовара—Баје—Сабадке: Арпад 10.55; особни 17.42, брзи 23.00

Из Зомбора-Ујвербаса: Арпад 10.55, особни 17.42.

Из Зомбора — Сеплигета: особни 7.35, 9.40.

Из Гомбоша—Ујпаланке—Сеплигета: особни 9.18.

Из Сегеда—Зенте—Обечеја: особни 9.26, 19.57.

Из Обечеја—Сентамаша—Ујвербаса: Арпад 10.55, особни 17.42.

Из Титела: особни 6.00, 17.15.

Из Београда (Софије)—Петроварадина: брзи 23.15.

Из Београда (преко Сегеда): брзи 23 часа.

СПОРТ

Сутра: Ујвидек—Сегед

Одређени су играчи за утакмицу против Сегеда

На игралишту Уака одржаће се у недељу прва међуградска утакмица за куп Свете Круне између репрезентације Ујвидека и Сегеда. У овим такмичењима за куп суделује и Сабадка.

Репрезентација Ујвидека још није дефинитивно састављена, али је потсавез за недељну утакмицу позвао следеће играче: Сабоа, Плаца, Чилага, Аврамовића, Раба, Менешића, Живковића, Кулићића, Марјановића Велкера, Шереша, Такача и Гемерша, од којих ће се дефинитивно одредити тим.

Тим Сегеда састављаће играчи Сегеди АК-а и Тисе. Ујсегеди ТК као и други клубови, који се боре у трећем разреду неће дати своје играче за ову утакмицу, пошто се у недељу одржавају утакмице за првенство трећег разреда. Такође ће недостајати у тиму гостију и репрезентативац Тихањи, који је са играчем Уака Палфием одређен за репрезентацију Мађарског Видека. Утакмица ће почети тачно у 16 часова.

У предигри ће се састати репрезентације подмлатка Сегедског и Ујвидечког потсавеза. За репрезентацију Ујвидечког потсавеза одређени су следећи играчи: Ајлер, Надлачки, Тркуља, Ђукић из Уака, Бирићи (Бочкаи Обече), Хорак, Црепић, Хорват и Јоцков из Вилама, Барта, Валух, Сливка из Херешкерта, Јанковић и Бегојев из Делвидека, Јовановић и Малић из Берсала и Буза из Тереквеша. Предутакмица почиње у 14 часова.

Ни Ујвидек не жели две лиге

Занимљива изјава претседника Ујвидечког ногометног потсавеза

У последње време много се писало о томе, да ће се ове године за првенство Мађарске играти у две лиге. Поводом тога Блажек Ференц, претседник Ујвидечког потсавеза, дао је изјаву сараднику „Немзети Шпорта“ у којој је, између осталог, рекао и следеће:

— Раздвајање на две лиге оштро осуђујем, јер ће се тако првенствене борбе 1943/44 донекле да смање, али ће зато распис првенствених утакмица за 1944/45 бити неозбиљан. Публика и играчи са правом ће да мисле на то: чему се борити и зашто навијати, када ће евентуално идуће године доћи до нове поделе и новог расписа?

У спортском смислу раздвајање ће значити ослабљивање снага и угрозиће ногомет, као што ће ослабити и интересовање публике за ногомет.

У подели у две лиге не видим никакво преимућство, јер ако један тим мора годишње осам или десет пута да путује, стварно нема разлога. Из Ујвидека два пута путовати за Шалготарјан је скоро исто тако тешко, као и једанпут путовати у Шалготарјан и једанпут у Унгвар. Али и најдаљи тимови у Видеку могу једанпут да издрже пут као што је Ујвидек—Коложвар, онако како је могла Трестина у италијанском првенству да издржи 36 часовно путовање брзим возом до Палерма.

Ако се клубови разделе на два једнака дела, тада ће један клуб да одигра своје првенствене утакмице (22), а шта ће радити за остале 32 недеље и чиме ће покривати своје режије?

Своју изјаву завршио је претседник Ујвидечког потсавеза тиме, да ће он као члан земаљског савета безусловно да отпутује у Будапешту 2 јула, да најенергичније протестује на седници земаљског савета против предлога о подели на две лиге.

ПРЕКО 43.000 ГЛЕДАЛАЦА ПРИСУСТВОВАЛО је одлучној првенственој утакмици у Данској у којој је Френ победио АБ Копенхаген са 4:2.

ТРАЖИ СЕ ПРОТИВНИК. Ск Делвидек из Ујвидека тражи противника код куће или на страни за више недеља унапред, закључно до 1 августа. Умољавају се клубови, уколико би наш клуб из техничких разлога морао да преноћи на страни, да се по могућству постарају за преноћиште и исхрану. Заинтересовани са својим понудама и условима нека се обрате на адресу: Малетић Гавра, Ујвидек, Черешње ул. 28.

СКЛ (ОБЕЧЕ)—СКЛ (Чурог) 2:1 (0:0). У последњој првенственој утакмици домаћи тим је заслужено победио госте из Чурога. Оба гола дао је Савић. Левенте из Обечеја освојили су прво место у својој групи, пошто су победили све своје противнике.

Касачке трке
БУДАПЕШТА, X. Керепеши ут 9
(Преко пута источне железничке станице).
21 јуна
са почетком у пола 3 часа

ДВЕ НОВЕ ПОБЕДЕ СК ДЕЛВИДЕКА. Одличан тим Ск Делвидека, који је ове сезоне постигао изврсне резултате, како на страни тако и на свом терену, последње две своје утакмице одиграо је пред својом публиком. Првога противника Тереквеша победио је са 6:2 (2:2), док је УХАК изгубио са 3:1 (1:0). — Оба противника трудила су се да извуку што часнији резултат, али су ипак изгубили од технички бољег и уигранијег тима Делвидека. Оба дана домаћи су наступили у свом најбољем саставу.

МАЛИ ОГЛАСИ
До 10 реда 2 пенга, свака даља ред 15 ф.
Који тиражке службу плаћају 50% попуста

ТРАЖЊА

ФРИЗЕРСКУ НАУЧНИЦУ или **НАУЧНИКА** са платом примам за одмах. Клем Карољ, фризер, Ујвидек, II Ракоци Ференц ул. 3. 2141

ПРОДАЈА

НА ПРОДАЈУ: моторцикл Феномен-САКС, гуме 80%; мотор Ганцдануби́ус, 4 цилиндра, магнетско паљење. НР 35; мотор Хофер-Шранц, лежећи, магнетско паљење, НР 10—12; Дајц мотор на петролеум, НР 6—8: тракторска теретна кола носивост 8 тона, скоро нова; елеватор на точковима, г. г., погодан за трактор Мађар Алами у врло добром стању; Кормикова везачица нова, ширина 5 стопа; Кормик косачица, нова; центрифугална пумпа фабрике Зигма, пречник 26 мм; све се може видети код власника: Ивков Николе, машинског бравара, Стапар. 2007

КУЋА ЗА РЕНТУ, ВИЛА, ФАМИЛИЈАРНА КУЋА, ПЛАЦЕВИ. Повољно посредује: МИРКОВ, Мусолини ул. 3, телефон: 22—53. 2075

КУПУСНЕ РАСАДЕ НА ВЕЛИКО И МАЛО продаје: Иван Мидић, Обече, Кишрет. 2085

ЈЕДАН БИЦИКЛ НА ПРОДАЈУ, мало употребљаван са динамом новим, предратним гумама. Бепто Мусолини ул. 8 у дворишту код обућара. 2181

ИЗДАВАЊА

ИЗДАЈЕМ СТАН ОД 3 СОБЕ са осталим конфором за 1 август. Гроф Чаки ул. 22. 2140

ИЗДАЈЕМ СТАН ОД 2 СОБЕ са осталим конфором за одмах. Гроф Чаки ул. 22. 2139

ЛОКАЛ ЗА ИЗДАВАЊЕ. Упитати Сент Јаноши ул. 1 2138

„НОВА ПОШТА“ У БУДАПЕШТИ
може се добити сваки дан у трафици ХАНКЕ — Верешпалие улица број 30

У ОДБРАНИ ОД
ПЕРОНОСПОРЕ
употребљавајте
УЛТАРГАН
који је гарантирано и по властима контролисано средство за прскање винове лозе. — Може се набавити
Vujkovics György — Szabadka,
Хитлер трг 5-а. Телефон 6-69 1772

Одговорни уредник и издавач:
ВОЈИСЛАВ МАТИЋ
Ротациона штампа: »Уранија« штампарски завод и издавачко подузеће (власник Јован Келемен), за штампарију одговара Јосиф Франк, II Ракоци Ференц ул. 50
Рукописи се не враћају.